Algemene beschouwingen

6 juli 2026

Hoe we hier staan

Voorzitter, vorige week is het nieuwe college geïnstalleerd en het voelt echt alsof we nu echt gaan werken aan de volgende vier jaar. Vier jaar waarin de gemeentelijke financiën krapper worden. Vier jaar waarin de opvang van Oekraïners onzeker blijft, en waarin we hopen dat zij uitzicht krijgen op terugkeer naar een veilig land. Vier jaar waarin AI onze dienstverlening, onze banen en onze samenleving verder gaat veranderen. Vier jaar waarin de warmtetransitie, duurzamer energiegebruik, stikstof, natuur en leefomgeving om echte keuzes vragen. Juist daarom is vandaag de kernvraag: wat willen we doen, wat kost het, en wat kunnen we waarmaken?

Een helder perspectief

Vandaag spreken we over de Voorjaarsnota en de Perspectiefnota. Dat woord, perspectief, is belangrijk. Want de raad moet vooruit kunnen kijken. Tegelijk staat in de stukken zelf dat er bij het opstellen nog veel niet bekend was. De financiële effecten van het coalitieakkoord waren nog niet volledig uitgewerkt. De informatie vanuit het Rijk was nog niet compleet. En de begroting voor 2027 moet al in november worden vastgesteld. Daarom vragen wij het college om vóór de begrotingsbehandeling met een duidelijke uitvoeringsagenda te komen. Niet alleen met mooie voornemens, maar met een overzicht van wat wanneer gebeurt, wat het kost, welke dekking daarbij hoort, en welke keuzes aan de raad worden voorgelegd. Wanneer gaat het college hiermee komen?

Het sociaal domein is in onze gemeente verreweg de grootste uitgave. Vorig jaar ging het om meer dan 25 miljoen euro. De uitvoering daarvan hebben we grotendeels bij STIP belegd. Nu is er een onderzoek naar STIP uitgevoerd door Berenschot. Wij verwachten dat dit onderzoek ons helpt om beter te begrijpen waar de kosten zitten, waar de risico’s zitten en waar eventueel mogelijkheden liggen om slimmer te werken. Gezien de omvang van deze uitgaven vindt D66 voor Heerde het essentieel dat de raad voldoende tijd krijgt om dit onderzoek te bespreken vóórdat we de begroting voor 2027 vaststellen. Gaat het college ervoor zorgen dat dit lukt?

Ook het accommodatiebeleid vraagt om duidelijkheid. In 2024 hebben we nieuw accommodatiebeleid vastgesteld. Daarin staan goede uitgangspunten: harmonisatie, transparantie en kostprijsgeoriënteerde tarieven. Maar de financiële werkelijkheid

ontstaat pas bij de uitwerking. Welke tarieven gaan gelden? Welke onderhoudskosten neemt de gemeente over? Welke overgangsregelingen komen er voor verenigingen? Dat is geen technisch detail. Dit raakt direct aan onze meerjarenbegroting, aan de huurinkomsten van de gemeente en aan de betaalbaarheid voor sportverenigingen. Daarom vragen wij het college om ook dit vóór de begrotingsbehandeling inzichtelijk te maken.

Omdat wij menen dat deze drie zaken essentieel zijn om straks een onderbouwde Programmabegroting vast te stellen, dienen wij een motie in waarin we het college vragen die duidelijkheid te geven, om ons een helder perspectief te geven.

En het spreekt voor zich dat we daar ook voor nodig hebben dat de septembercirculaire op tijd wordt doorgerekend.

Grip op groei

Voorzitter, de gemeente Heerde krijgt steeds meer taken. Dat zien we ook terug in de groei van de organisatie. In de Perspectiefnota wordt structureel een kwart miljoen euro gevraagd voor organisatieontwikkeling. Daarnaast zien we nieuwe functies en nieuwe inzet ontstaan: een projectleider inwonersparticipatie, een gastheer of gastvrouw voor Hof van Cramer en De Heerd, een projectleider voor het Berghuizerbad, een projectleider voor de gebiedsopgave Horsthoek, een projectleider voor het sportpark Monnikenbos, formatie voor het Integraal Veiligheidsplan en formatie voor de opstart van een crisisorganisatie. En dan zijn we nog maar bij pagina 10.

Laten wij duidelijk zijn: veel van deze posten zijn afzonderlijk goed uit te leggen: participatie is belangrijk, veiligheid is belangrijk, sport en accommodaties zijn belangrijk. Maar juist omdat al die afzonderlijke posten logisch kunnen klinken, moeten we het geheel kunnen beoordelen. D66 voor Heerde wil daarom meer dan – ik citeer – “periodiek geïnformeerd worden over de doorontwikkeling van de organisatie”. Wij vragen om een visie op de omvang, taken en ontwikkeling van het gemeentelijk apparaat. Welke taken doen we zelf? Welke taken doen we samen met anderen? Welke groei is tijdelijk en welke groei is structureel? En misschien wel de belangrijkste vraag: waar ligt de grens? Niet omdat wij tegen een sterke organisatie zijn. Integendeel. Een goede gemeente heeft goede mensen nodig. Echter, voor grip op de begroting hebben we ook grip op de organisatie nodig.

Zes puntjes
Voorzitter, daarnaast willen wij nog een aantal concrete punten meegeven.

Ten eerste: IJsselzicht en IJsselhoeve. Als raad hebben we eerder het initiatief genomen om de rotte kies van Heerde te trekken. De vraag is nu: gaat dit college ook initiatief pakken in Veessen? Wat is het perspectief voor deze plek?

Ten tweede: de verkenning naar kleine modulaire kernreactoren in Overijssel. Volgens de verkenning zijn er vier potentiële plekken in die provincie. Wij zijn, net als veel inwoners, overvallen door het bericht dat twee van deze plekken op nog geen tien kilometer afstand zijn van waar ik nu sta en u nu zit. Wij vragen het college om voor de raad en voor onze inwoners de relevante informatie hierover op een rij te zetten zodat we weten wat deze verkenning wel en niet betekent.

Ten derde: sportverenigingen hebben duidelijkheid nodig. Wel of geen nieuw zwembad. Wel of niet verhuizen naar Monnikenbos. Wel of geen padelhal. Wel of geen verlenging van de pacht van sportpark Molenbeek. Voor verenigingen zijn dit geen abstracte beleidsvragen, maar keuzes die direct raken aan hun toekomst, hun vrijwilligers en hun leden. Hoe eerder het college duidelijkheid geeft, hoe beter.

Ten vierde: gemeentelijke gebouwen. We voelen ons regelmatig overvallen door kosten voor gemeentelijke gebouwen, zoals voor het opknappen van Villa Jacoba, het dak van De Heerd of het klimaatsysteem van dit raadhuis. Wij vragen het college om het gemeentelijk vastgoed eens goed te inventariseren en met een planning te komen die verder vooruitkijkt dan het komende jaar. Liever eerlijk vooruitkijken dan telkens verrast worden.

Ten vijfde: fietsveiligheid en veilige schoolroutes. D66 voor Heerde is blij dat fietsen en verkeersveiligheid terugkomen in het coalitieakkoord. Maar ook hier geldt: maak het concreet. Welke schoolomgevingen worden aangepakt? Welke routes krijgen prioriteit? Welke kleine maatregelen kunnen snel worden uitgevoerd? Juist kleine ingrepen kunnen veel betekenen voor kinderen, ouders en verkeersveiligheid in onze dorpen.

Ten zesde en laatste: participatie. Het coalitieakkoord noemt participatie, maar blijft naar ons gevoel voorzichtig en procesmatig. Er wordt verwezen naar het lopende project inwonerbetrokkenheid. Maar juist een nieuwe bestuursperiode vraagt om een

heldere visie. Wanneer mogen inwoners alleen reageren? Wanneer mogen zij mee ontwerpen? En wanneer krijgen zij daadwerkelijk invloed en zien ze die invloed terug? Voor D66 voor Heerde is participatie meer dan meepraten. Het gaat om inwoners vroeg betrekken, duidelijke verwachtingen scheppen en eerlijk terugkoppelen wat er wel en niet met hun inbreng gebeurt. Daarom vragen wij het college om bij het komende participatiebeleid niet alleen instrumenten te presenteren, maar ook een duidelijke democratische ambitie.

Wat we u vragen
Beste voorzitter, beste college, het mag duidelijk zijn: wij vragen veel van u. Dat klopt. Maar we vragen het omdat de opgaven groot zijn en omdat de financiële ruimte kleiner wordt. Wij vragen om helder perspectief op de financiën. Wij vragen om grip op de groei van de organisatie. En wij vragen aandacht voor concrete onderwerpen die raken aan inwoners, verenigingen, dorpen en voorzieningen.

D66 voor Heerde wil de komende jaren constructief meewerken. Maar afwachten is niet constructief. Goed bestuur begint met helderheid: eerlijk zijn over geld, duidelijk zijn over keuzes en inwoners op tijd betrekken. Zo houden we ruimte voor wat Heerde nodig heeft: sterke verenigingen, veilige routes, goede zorg, genoeg woningen en een gezonde omgeving. En inwoners die weten waar ze aan toe zijn.

Wij vragen veel, maar hebben ook vertrouwen dat u dit wil en kan aanpakken. Dat u, samen met ons, werkt. Wij kijken er naar uit. Dank u wel.